

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Αδέξια Ευρωπαϊκή Ένωση

Αν χρειάζοταν ένα παράδειγμα διπλωματικής αδεξιότητας από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ιδιαίτερα Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αδεξιότητας σε χειρισμό δύσκολων καταστάσεων, κρίσεων και αυταρχικών ηγετών, καλύτερη περίπτωση από αυτήν της Βεγγάζης/Ανατολικής Λιβύης δεν θα μπορούσε να υπάρξει. Από τη μια ένας άξεστος brutal πολέμαρχος, ο στρατάρχης Χαλίφα Χαφτάρ, που αυτός και η οικογένειά του με μια κυβέρνηση κολλητών που δεν αναγνωρίζει η διεθνής κοινότητα (ΟΗΕ κ.λπ.) διοικεί την Ανατολική Λιβύη «προς ίδιον όφελος». Με σκοτεινές οικονομικές δραστηριότητες σε μια εδαφική έκταση ανομίας και συγκρούσεων αντιμαχόμενων ομάδων. Στη χώρα αυτή συρρέουν δυστυχείς πρόσφυγες και μετανάστες από Αίγυπτο (για οικονομικούς κυρίως λόγους), Σουδάν (λόγω εμφύλιας σύγκρουσης) και άλλες ταλαιπωρημένες χώρες (Πακιστάν, Μπανγκλαντές) με την ελπίδα ότι θα περάσουν στην Ευρώπη (κυρίως Ιταλία). Ο Χαφτάρ τούς στέλνει όμως μαζικά στην πλησιέστερη ευρωπαϊκή ακτή, την Κρήτη, με προφανή σκοπό να εκβιάσει την Ευρώπη με δύο στόχους, να πετύχει αναγνώριση του καθεστώτος/κυβέρνησής του και να αποσπάσει περισσότερα χρήματα για τη συγκράτηση των μεταναστευτικών ροών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (με ελληνική κυρίως παρότρυνση) με τον επίτροπο Μεταναστευτικής Πολιτικής Μάγκνους Μπρούνε και τρεις αρμόδιους υπουργούς από Ελλάδα, Ιταλία, Μάλτα επισκέφθηκαν τη Βεγγάζη (έδρα του στρατάρχη Χαφτάρ) μετά την Τρίπολη (έδρα της αναγνωρισμένης κυβέρνησης). Ο στρατάρχης θεώρησε ότι ήταν ευκαιρία για de facto αναγνώριση της κυβέρνησής του και επίδειξη ισχύος, και γι' αυτό απαίτησε συνάντηση ευρείας σύνθεσης με συμμετοχή και μελών της «κυβέρνησής» του στις συνομιλίες. Η ΕΕ αρνήθηκε κατηγορηματικά. Και ο στρατάρχης λειτουργώντας ως «ηγεμών εξ Ανατολικής Λιβύης» τούς εκδίωξε κερύσσοντας τους ανεπιθύμητα πρόσωπα (persona non gratae). Η χονδροειδής συμπεριφορά του πολέμαρχου θα πρέπει να ήταν περίπου αναμενόμενη. Αυτό που δεν ήταν όμως ήταν επίδειξη αδεξιότητας (γκάφας;) στον χειρισμό/αντίδραση της ΕΕ. Καθώς θα μπορούσε να υπάρξει μια οιοσεί κυβερνητική συνάντηση-ΕΕ σε ένα τέτοιο πλαίσιο/format χωρίς να συνεπάγεται κατ' ανάγκη αναγνώριση. Υπάρχουν πολλοί διπλωματικοί τρόποι και έχει συμβεί πολλές φορές στο παρελθόν σε αντίστοιχες καταστάσεις. Η αδεξιότητα δεν το επέτρεψε. Οθεν η ρήξη στις σχέσεις που δεν διευκολύνει καθόλου τη διαχείριση του οξύτατου προβλήματος.

Πάντως για πολλούς λόγους η αντιμετώπιση του προβλήματος με τη Λιβύη δεν θα είναι εύκολη υπόθεση. Και απαιτείται μια νέα προσέγγιση από την ΕΕ που, μεταξύ άλλων, θα ευαισθητοποιεί και τις χώρες του Κόλπου, ιδιαίτερα τα ΗΑΕ (που εμπλέκονται και στην εμφύλια σύγκρουση του Σουδάν). Μια προσέγγιση δεν νοείται ωστόσο: αυτή που παραβιάζει βίαια διεθνές δίκαιο και ανθρωπιστικές αξίες.

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ